

O‘zbekiston Respublikasi
Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi

60840100 – Veterinariya meditsinasi
bakalavriat ta’lim yo‘nalishining

MALAKA TALABI

Toshkent 2024

ISHLAB CHIQLIGAN VA KIRITILGAN:

Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti.

TASDIQLANGAN VA AMALGA KIRITILGAN:

O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligining 2024-yil “26” iyun dagi 218 -sonli buyrug‘i bilan.

JORIY ETILGAN:

O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi.

Mazkur malaka talablari “Oliy ta’limning davlat ta’lim standarti. Asosiy qoidalar”, “Oliy ta’limning davlat ta’lim standarti. Oliy ta’lim yo‘nalishlari va mutaxassisliklari klassifikatori”, O‘zbekiston Respublikasi Milliy va tarmoq malaka doiralari (ramkasi), kasbiy standartlari va kadrlar buyurtmachilari takliflariga muvofiq ishlab chiqilgan va rasmiy me’yoriy-uslubiy hujjat hisoblanadi.

O‘zbekiston Respublikasi hududida Malaka talablarini rasmiy chop etish huquqi O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligiga tegishlidir.

MUNDARIJA

T/r		bet
1.	Umumiy tavsifi.....	4
1.1.	Qo‘llanish sohasi	4
1.1.1.	Malaka talabining qo‘llanishi	4
1.1.2.	Malaka talabining asosiy foydalanuvchilari.....	4
1.2.	Kasbiy faoliyatlarining tavsifi.....	4
1.2.1.	Kasbiy faoliyatining sohalari.....	4
1.2.2.	Kasbiy faoliyatlarning obyektlari.....	4
1.2.3.	Kasbiy faoliyatlarning turlari.....	5
1.2.4.	Kasbiy vazifalari.....	5
2.	Kasbiy kompetensiyalarga qo‘yiladigan talablar	6
3.	Amaliyotlarga qo‘yiladigan talablar.....	7
4.	Fanlar katalogining tuzilishi.....	7
	Bibliografik ma’lumotlar	9
	Kelishuv varag‘i	10

1. Umumiy tavsifi

60840100 – Veterinariya meditsinasi ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrlar tayyorlash kunduzgi ta’lim shaklida amalga oshiriladi. Kunduzgi ta’limda bakalavriat dasturining me‘yoriy muddati 5 yil.

1.1. Qo‘llanish sohasi.

1.1.1. Malaka talabining qo‘llanilishi

Malaka talabi 60840100 – Veterinariya meditsinasi ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrlar tayyorlovchi barcha oliy ta’lim muassasalari uchun talablar majmuini ifodalaydi.

1.1.2. Malaka talabining asosiy foydalanuvchilari:

- mazkur ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha malaka talablari, o‘quv reja va o‘quv dasturlarini ishlab chiqish va yangilash, ular asosida o‘quv jarayonini samarali amalga oshirish uchun mas‘ul hamda o‘z vakolat doirasida bitiruvchilarning tayyorgarlik darajasiga javob beradigan oliy ta’lim muassasalarning boshqaruv xodimlari (rektor, prorektorlar, o‘quv-uslubiy boshqarma (bo‘limi) boshlig‘i, dekanlar va kafedra mudirlari) va professor-o‘qituvchilari;

ta’lim yo‘nalishining o‘quv rejasi va o‘quv dasturlarini o‘zlashtiruvchi oliy ta’lim muassasasining talabalari;

bakalavriat bitiruvchilarining tayyorgarlik darajasini baholashni amalga oshiruvchi Davlat attestasiya komissiyalari;

ta’limni boshqarish bo‘yicha vakolatli davlat organlari;

oliy ta’lim tashkilotlarini moliyalashtirishni ta’minlovchi organlar;

oliy ta’lim tizimini akkreditasiya va sifatini nazorat qiluvchi vakolatli davlat organlari;

kadrlar buyurtmachilari va ish beruvchi tashkilot va korxonalar;

oliy ta’lim muassasalariga o‘qishga kirayotgan abituriyentlar, ularning ota-onalari va boshqa manfaatdor shaxslar.

1.2. Kasbiy faoliyatlarining tavsifi.

1.2.1. Kasbiy faoliyatining sohalari:

“Veterinariya” sohasidagi bakalavr ta’lim yo‘nalishi bo‘lib, veterinariya tashkilotlarida mehnat faoliyatini tashkil etish, mehnatni me‘yorlash, aholini zooantroponoz kasalliklardan himoya qilish va oldini olish bo‘yicha zarur bo‘lgan chora-tadbirlarni ishlab chiqish va amalga oshirish, loyihalash va tashkil etish, me‘yoriy hujjatlarini ishlab chiqish va amaliyotga tadbiq etish, qishloq xo‘jalik va uy hayvonlari, mo‘ynali, ekzotik va yovvoyi hayvonlar, parrandalar, asalarilar va baliqlarga veterinariya xizmati ko‘rsatishni amalga oshirish bilan bog‘liq kompleks masalalar majmuasini qamrab oladi.

1.2.2. Kasbiy faoliyatlarning obyektlari:

veterinariya tizimidagi jarayonlar, O‘zbekiston Respublikasi Qishloq xo‘jaligi vazirligi huzuridagi Veterinariya va chorvachilikni rivojlantirish qo‘mitasi, Ichki ishlar, Mudofaa vazirliklari, Bojxona qo‘mitasi idoralari, Davlat xavfsizlik xizmati, Milliy gvardiya, Favqulotda vaziyatlar vazirligi idoralari, davlat chegarasi va transportdagi davlat veterinariya nazorat boshqarmasi, veterinariya dori vositalari va ozuqabop qo‘shimchalari sifati va muomilasi nazorati bo‘yicha davlat ilmiy markazi, kinologiya markazlari, viloyat veterinariya va chorvachilikni rivojlantirish boshqarmalari, shahar va tumanlarning veterinariya va chorvachilikni rivojlantirish bo‘limlari, respublika, viloyat, tuman va shaharlarning hayvonlar kasalliklari tashxisi va oziq-ovqat mahsulotlari xavfsizligi davlat markazlari hamda xususiy va nodavlat veterinariya tashkilotlari;

zooveterinariya shaxobchalari, veterinariya uchastkalari va punktlari, davlat chegarasi va transportdagi davlat veterinariya nazorat punktlari, veterinariya klinikalari, bo‘limlari, boshqarmalari, veterinariya-sanitariya ekspertizasi laboratoriyalari, veterinariya sohasiga tegishli

dori-darmonlar va davolash vositalari, veterinariyada ishlatiladigan laborator, diagnostik va davolash asbob-uskunalari, ilmiy-tadqiqot jarayonlari;

davlat, aksionerlik va xususiy kompaniyalar (firmalar), ishlab chiqarish birlashmalari, iqtisodiyotning turli soha va tarmoqlarida boshqaruv qarorlarini amalga oshirish jarayonlari.

60840100 – Veterinariya meditsinasi ta’lim yo’nalishi bo’yicha bakalavriat bitiruvchilar pedagogik qayta tayyorlashdan o’tgandan taqdirida, professional ta’lim muassasalarida ta’limning vakolatli boshqaruv organlari tomonidan aniqlanadigan umumkasbiy va ixtisoslik fanlarini o’qitish bo’yicha pedagogik faoliyati bilan shug’ullanish huquqiga ega bo’ladi.

1.2.3. 60840100 – Veterinariya meditsinasi ta’lim yo’nalishi bo’yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatlarining turlari:

- *ilmiy-tadqiqot;*
- *tashkiliy-boshqaruv;*
- *ishlab chiqarish va xizmat ko’rsatish;*
- *axborot-tahliliy faoliyat;*
- *tadbirkorlik.*

1.2.4. Kasbiy vazifalari

60840100 – Veterinariya meditsinasi ta’lim yo’nalishi bo’yicha Milliy malaka ramkasining 6-malaka darajasi hamda bakalavr kasbiy faoliyatlarining sohalari, obyektlari va turlariga muvofiq, bakalavriat bitiruvchisi quyidagi kasbiy vazifalarni bajarishga qodir bo’lishi lozim:

Ilmiy-tadqiqot faoliyatda:

kichik ilmiy xodim va yordamchi lavozimlarda ilmiy-tadqiqot ishlari olib borishi;

ilmiy-uslubiy va boshqa texnik ishlarini bajarish;

ilmiy-tadqiqot va ishlab chiqarish jamoasi tarkibida (ta’lim yo’nalishi xususiyatlariga mos ravishda) kasbiy faoliyat masalalarini yechish;

ilmiy-amaliy seminarlar, konferensiyalarni tashkil etish hamda ilmiy, tahliliy ommabop nashrlarda maqolalar bilan qatnashish;

ilmiy va ilmiy-uslubiy faoliyat turlari bo’yicha axborot-resurs kataloglarini tuzish va ulardan foydalanish;

mavzu (topshiriq) bo’yicha ilmiy-texnikaviy ma’lumotlarni yig’ish, ishlov berish, tahlil qilish va olingan ma’lumotlarni tizimlashtirishda ishtirok etish;

veterinariya fani sohasiga oid ilmiy-tadqiqot ishlarini tashkil etish hamda ilg’or ilmiy-tadqiqot natijalarni va ishlanmalarni amaliyotga tatbiq etishda qatnashish bo’yicha faoliyat olib borish qobiliyatiga ega bo’lishi lozim;

tadqiqot natijalari va ishlanmalarni tadbiq etish.

Tashkiliy-boshqaruv faoliyatda:

Fuqarolik jamiyatining dolzarb masalalarini bilishi, O’zbekiston rivojlantirish strategiyasiga asoslangan faol hayotiy nuqtayi nazarga;

dunyoqarash bilan bog’liq falsafiy bilimlarga tizimli ega bo’lishi, mustaqil tahlil qila olishi, kasbiy faoliyatida ularni hisobga olib bilishi;

vatan tarixini bilishi, ma’naviy milliy va umuminsoniy qadriyatlar masalalari yuzasidan o’z fikrini bayon qila olishi va ilmiy asoslay bilishi, milliy istiqlol g’oyasiga asoslangan faol hayotiy nuqtayi nazarga ega bo’lishi;

xorijiy tillardan birida kasbiy faoliyatiga oid hujjatlar va ishlar mohiyatini tushunishi, tabiiy ilmiy fanlar bo’yicha kasbiy faoliyati doirasida zaruriy bilimlarga ega bo’lishi hamda ulardan zamonaviy ilmiy asosda hayotda va o’z kasb faoliyatida foydalana bilishi;

axborot yig’ish, saqlash, qayta ishlash va ulardan foydalanish usullarini egallagan bo’lishi, o’z kasbiy faoliyatida mustaqil asoslangan qarorlar qabul qila olishi;

tegishli bakalavriat yo’nalishi bo’yicha raqobatbardosh umumkasbiy tayyorgarlikka ega bo’lishi;

yangi bilimlarni mustaqil egallay bilishi, o‘z ustida ishlashi va mehnat faoliyatini ilmiy asosda tashkil qila olishi;

sohaga oid innovatsiyalarni amaliyotga tatbiq qilishni tashkil etish;

ijrochilar jamoasi ishini tashkil qilish;

fikrlar har xil bo‘lgan sharoitda boshqaruv qarorini qabul qilish;

nazorat qilish va amalga oshirilgan ishlarning natijalarini baholash;

bajarayotgan faoliyati bo‘yicha ish rejasini tuzish, nazorat qilish va amalga oshirilgan ishning natijalarini baholash;

Ishlab chiqarish va xizmat ko‘rsatish faoliyatida:

mehnat jarayonida xavfsizlikni ta’minlash bo‘yicha metodika va tadbirlarni ishlab chiqish va amalga oshirish qobiliyatiga ega bo‘lishi;

atrof-muhitni muhofaza qilish va mehnat xavfsizligi talablariga mos kelishi borasida ishlab chiqarish jarayonlarini nazorat qilish;

sog‘lom turmush tarzi va unga amal qilish zaruriyati to‘g‘risida ilmiy tasavvur hamda e’tiqodga, o‘zini jismoniy chiniqtirish o‘quv va ko‘nikmalariga ega bo‘lishi;

namunaviy texnologik jarayonlarni ishlab chiqish va ularni qo‘llash;

biokimyoviy, mikrobiologik va biotexnologik jarayonlar qo‘llaniladigan ishlab chiqarishda, sog‘liqni saqlash korxonalarida, qishloq xo‘jaligida, qo‘riqxonalarda, baliqchilik xo‘jaliklarida va kasbiy faoliyatiga taalluqli zavod va korxonalarda belgilangan tartibda faoliyat ko‘rsatish;

ixtisoslikka mos mavzu bo‘yicha turli xizmatlarni ko‘rsatish qobiliyatiga ega bo‘lishi lozim.

Axborot-tahliliy faoliyatida:

Loyihalar samaradorligini baholash;

axborot-tahlil faoliyati natijalari bo‘yicha hisobot tayyorlash;

boshqaruv qarorlarining samaradorligini baholash.

Tadbirkorlik faoliyatida:

yangi biznes-loyihalarni shakllantirish va amalga oshirish;

biznesni tashkil etish, biznes-rejalarni ishlab chiqish va amalga oshirish.

2. Kasbiy kompetensiyalariga qo‘yiladigan talablar:

davlat siyosatining dolzarb masalalarini bilishi, ijtimoiy-iqtisodiy muammolar va jarayonlarni mustaqil tahlil qila olish;

og‘zaki va yozma shaklda davlat tili qoida va me‘yorlariga amal qilgan holda fikr, mulohaza, g‘oya, taklif, ta‘rif va xulosalami mantiqiy, to‘g‘ri, asosli va aniq bayon etish hamda ifodalay olishi;

xorijiy tillardan birida kasbiy faoliyatiga oid hujjatlar va ishlar mohiyatini tushunishi va kasbiy faoliyati uchun yetarli darajada undan foydalana olish;

olingan kasbiy tajribani tanqidiy ko‘rib chiqish, o‘z-o‘zini rivojlantirish, malaka oshirish va o‘z kasbiy faoliyatining turi hamda xarakterini o‘zgartirishga qodir bo‘lishi;

axborot texnologiyalarini kasbiy faoliyatida qo‘llay bilishi, axborotlarni yig‘ish, saqlash, qayta ishlash va ulardan foydalanish usullarini egallagan bo‘lishi, faoliyatida mustaqil asoslangan qarorlar qabul qila olish;

yangi bilimlarni mustaqil egallay bilishi, o‘z ustida ishlashi va mehnat faoliyatini ilmiy asosda tashkil qila olish;

sog‘lom turmush tarzi va unga amal qilish zaruriyati to‘g‘risida tasavvurga ega bo‘lish.

me‘yoriy-huquqiy hujjatlarni izlash, tahlil qilish va ulardan kasbiy faoliyatida foydalanish ko‘nikmalariga ega bo‘lish;

tashkiliy tuzilmalarni optimallashtirish, kadrlarni boshqarish strategiyasini qo‘llash, tadbirlarni rejalashtirish va amalga oshirish ko‘nikmalariga ega bo‘lish;

muzokaralar, uchrashuvlar, ishbilarmonlik yozishmalarini olib borish va onlayn aloqalarni amalga oshirishni bilish;

“60840100 – Veterinariya meditsinasi” bakalvriat ta’lim yo‘nalishi

korporativ axborot tizimlarini, moliyaviy-iqtisodiy tahlil va moliyaviy hisobotni tayyorlashni, ma’lumotlar bazasini yuritishni bilish;

veterinariya obyektlarida strategik va operatsion boshqaruv vazifalarini, ishni tashkil qilish, boshqarishning zamonaviy texnologiyalarini, xodimlar jamoasiga yetakchilik qilishni bilish;

qishloq xo‘jalik va uy hayvonlari, mo‘ynali, ekzotik va yovvoyi hayvonlar, parrandalar, asalarilar, baliqlar va boshqa hayvonlar kasalliklariga tashxis qo‘yish, davolash va oldini olish chora-tadbirlari rejasini tuzish va nazorat qilish ko‘nikmalariga ega bo‘lish;

oziq-ovqat mahsulotlari xavfsizligini ta’minlashga qaratilgan veterinariya-sanitariya ekspertizasini amalga oshirish qobiliyatiga ega bo‘lish;

qishloq xo‘jalik va uy hayvonlari, mo‘ynali, ekzotik va yovvoyi hayvonlar, parrandalar, asalarilar, baliqlar va boshqa hayvonlarning infeksiyon, invazion va yuqumsiz kasalliklarining oldini olish va davolashning samarali usullarini qo‘llash ko‘nikmalariga ega bo‘lish;

yechilayotgan ilmiy muammolar va topshiriqlarning konseptual hamda nazariy modellarini ishlab chiqish va ilmiy-tadqiqot natijalari bo‘yicha tavsiyalar va ishlanmalarni amaliyotga tadbir etish ko‘nikmalariga ega bo‘lish.

3. Amaliyotlarga qo‘yiladigan talablar.

Malakaviy amaliyot – umumkasbiy va ixtisoslik fanlaridan nazariy bilimlarni mustahkamlash va amaliy (ishlab chiqarish) jarayonlari bilan uyg‘unlashtirish, tegishli amaliy ko‘nikmalar, kompetensiyalar va malakalarni shakllantirishga qaratiladi.

Ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha quyidagi amaliyotlar o‘tkaziladi:

O‘quv tanishuv amaliyoti;

O‘quv amaliyoti;

Ishlab chiqarish amaliyoti;

Bitiruv oldi amaliyoti.

4. Fanlar katalogining tuzilishi:

T/r	Fanning malakaviy kodi	O‘quv fanlari, bloklari va faoliyat turlarining nomlari	Umumiy yuklamaning hajmi, soatlarda	Kredit miqdori	Fan o‘tiladigan semestr
1.00		MAJBURIY FANLAR	6000	200	
1.01	O‘RT1106	*O‘zbek (Rus) tili	180	6	1
1.02	SAKT1104	Sohada axborot kommunikatsiya texnologiyalari	120	4	1
1.03	LTVA1104	Lotin tili va veterinariya atamalari	120	4	1
1.04	JTS1104	Jismoniy tarbiya va sport	120	4	1
1.05	EAMM1104	Ekologiya va atrof-muhit muhofazasi	120	4	1
1.06	O‘EYT1104	O‘zbekistonning eng yangi tarixi	120	4	1
1.07	B1204	Biofizika	120	4	2
1.08	AFK1204	Analitik va fizkolloid kimyo	120	4	2
1.09	VZ1204	Veterinariya zoologiyasi	120	4	2
1.10	XT1204	Xorijiy til	120	4	2
1.11	VKE1304	Veterinariyada kasb etikasi	120	4	3
1.12	D1404	Dinshunoslik	120	4	4
1.13	F1404	Falsafa	120	4	4
1.14	HA1110	Hayvonlar anatomiyasi	300	10	1,2
1.15	HGUA1206	Hayvonlar genetikasi va urchitish asoslari	180	6	2

2000/5

“60840100 – Veterinariya meditsinasi” bakalavriat ta’lim yo‘nalishi

1.16	SGE1306	Sitologiya, gistologiya va embriologiya	180	6	3
1.17	HO1306	Hayvonlarni oziqlantirish	180	6	3
1.18	HB1306	Hayvonlar biokimyosi	180	6	3
1.19	HF1308	Hayvonlar fiziologiyasi	240	8	3,4
1.20	VMI1308	Veterinariya mikrobiologiyasi va immunologiyasi	240	8	3,4
1.21	HP1506	Hayvonlar patofiziologiyasi	180	6	5
1.22	VV1506	Veterinariya virusologiyasi	180	6	5
1.23	KD1508	Klinik diagnostika	240	8	5,6
1.24	VF1508	Veterinariya farmakologiyasi	240	8	5,6
1.25	OXTA1606	Operativ xirurgiya va topografik anatomiya	180	6	6
1.26	PAGYVSE 1706	Patologik anatomiya, gavda yorish va veterinariya sud ekspertizasi	180	6	7
1.27	VA1808	Veterinariya akusherligi	240	8	8,9
1.28	UXVX1810	Umumiy va xususiy veterinariya xirurgiyasi	300	10	8,9
1.29	PIK1810	Parazitologiya va invazion kasalliklar	300	10	8,9
1.30	IYK1812	Ichki yuqumsiz kasalliklar	360	12	8,9
1.31	EIK1812	Epizootologiya va infeksiyon kasalliklar	360	12	8,9
1.32	VT1904	Veterinariya toksikologiyasi	120	4	9
2.00		TANLOV FANLARI	1560	52	
2.00		<i>Tanlov fanlar (11 ta fan)</i>	<i>1560</i>	<i>52</i>	<i>4,5,6,7</i>
Kvalifikatsiyasi		Veterinariya vrachi			
		Jami	7560	252	
		Malakaviy amaliyot	1440	48	2,4,6,8,10
		Davlat attestatsiyasi			10
		Jami	1440	48	
		HAMMASI	9000	300	

Bibliografik ma’lumotlar

UDK 002: 651. 1/7

Guruh T 55

OKS 01.040.01

Tayanch so‘zlar:

kasbiy faoliyat turi, kompetensiya, ta’lim yo‘nalishi, kasbiy faoliyat obyekti, kasbiy faoliyat sohasi, kasbiy faoliyat turi, kredit, modul, bakalavriat, o‘quv reja, fan dasturi, o‘quv jarayoni, malakaviy amaliyoti, bitiruv malakaviy ish, baholash, ichki nazorat, yakuniy davlat nazorati, davlat-jamoatchilik nazorati, tashqi nazorat, moddiy-texnik baza, davlat attestasiyasi, mustaqil ta’lim, o‘quv fanlari bloki, oliy ta’lim muassasasi, ta’lim jarayoni, ta’lim sifati nazorati, profil, ishlab chiqarish, ilmiy-tadqiqot jarayonlari, veterinariya ta’lim sohasi, Qishloq xo‘jaligi vazirligi, Veterinariya va chorvachilikni rivojlantirish qo‘mitasi, veterinariya va chorvachilikni rivojlantirish boshqarmalari, veterinariya va chorvachilikni rivojlantirish bo‘limlari, hayvonlar kasalliklari tashxisi va oziq-ovqat mahsulotlari xavfsizligi davlat markazi, veterinariya shaxobchalari, zooveterinariya punktlari, profilaktika, diagnoz qo‘yish, davolash, qishloq xo‘jalik hayvonlari, uy hayvonlari, mo‘ynali hayvonlar, parrandalar, baliqlar, asalarilar, ekzotik va yovvoyi hayvonlar, yuqumsiz kasalliklar, infeksiyon kasalliklar, parazitlar kasalliklar, diagnostik asbob-uskunalar, dori-darmonlar, davolash vositalari, biopreparatlar.

Ishlab chiquvchi, kelishilgan asosiy turdosh oliy ta’lim muassasalari hamda kadrlar iste’molchilari

ISHLAB CHIQLDI:

**Samarqand davlat veterinariya meditsinasi,
chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti**

Rektor X.B. Yunusov

2024-yil “ ”

M.O‘.

KELISHILDI:

**O‘zbekiston Respublikasi
Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi
huzuridagi Oliy ta’limni rivojlantirish
tadqiqotlari markazi**

Direktor M.Boltabayev

2024-yil “ 25 ” 06

M.O‘.

**O‘zbekiston Respublikasi
Veterinariya va chorvachilikni rivojlantirish
qo‘mitasi**

Rais B.T.Norqobilov

2024-yil “ ”

M.O‘.

**Toshkent davlat agrar
universiteti**

Birinchi prorektor S.Y.Islomov

2024-yil “ ”

M.O‘.

**Veterinariya ilmiy-tadqiqot
instituti**

Direktor B.A.Elmurodov

2024-yil “ ”

M.O‘.

**Veterinariya dori vositalari va ozuqabop
qo‘shimchalar sifati va muomalasi bo‘yicha
davlat ilmiy markazi**

direktori S.S.Oqqiyev

2024-yil “ ”

M.O‘.

“JIZZAX ORGANIC” MCHJ XK

direktori A.A.Kaziyev

2024-yil “ ”

M.O‘.